

Πράξις 44η

Εν Αθήναις και εν τω Γυμνασίω Αρρένων Αθηνών σήμερον την 16ην του μηνός **Μαρτίου 1974**, ημέραν της εβδομάδος **Σάββατον**, έλαβε χώραν εν τη αιθούση τελετών **δοκιμαστική διδασκαλία** εις το μάθημα του **Συντακτικού** παρά της φιλόλογου καθηγητριάς **Μ.Π.**, εις την **Γ' τάξιν**. Εις αυτήν παρέστησαν, **ο κ. Διοικητικός Επιθ/τής Β' Εκπ/κής περιφ. κ. Α.Λ.**, **ο κ. Δ.Κ.**, **Γυμνασιάρχης** του ως άνω Γυμνασίου και **άπαντες οι καθηγηταί** του σχολείου.

22 εκπ/κοί + 3 + Γ/ρχης + Επιθ/τής

- 2 Θεολόγοι
- 9 Φιλολόγοι
- 3 Μαθηματικοί
- 2 Φυσικοί
- 1 Φυσιογνώστρια
- 2 Γαλλικής
- 2 Σωματικής Αγωγής
- 1 Ωδικής
- 13+2 άνδρες, 12 γυναίκες

Παρατηρήσεις εκπ/κών του σχολείου για την επιτυχία της «δοκιμαστικής» διδασκαλίας

- «Η διδασκαλία ήτο επιτυχής» (13), «απολύτως επιτυχής» (1), «λίαν καλή» (1), «καλή» (5).
- «Οι μαθηταί εκινήθησαν» (8). «Δεν υπήρξε ικανή συμμετοχή των μαθητών» (2).
- Γ. Λ., Σωματικής Αγωγής: «Εάν επρόκειτο περί διδασκαλίας ενοργάνου γυμναστικής θα ήμουν ειδικός. Τώρα δύναμαι να είπω ότι η διδασκαλία υπήρξε καλή και οι μαθηταί εκινήθησαν αρκούντως».

Διοικητικός επιθεωρητής:

«Η διδασκαλία ήτο πολύ καλή. Θα αναφερθώ όμως εις ωρισμένα γενικά σημεία. Εκάστη διδασκαλία εξαρτάται από τον διδάσκοντα. Η αφόρμησις θεωρείται απαραίτητον στοιχείον, όμως, όχι αφόρμησις αφύσικος, αλλά λογική και πλήρως εναρμονισμένη προς το νέον. Έπρεπε η διδάξασα να θέση τον σκοπόν του μαθήματος εις την εισήγησιν. Η θέσις του σκοπού είναι εκ των πρώτων επιδιώξεων και κατά προτίμησιν να γράφεται παρά μαθητού επί του πίνακος.

Διά μίας διδασκαλίας, εκτός των άλλων, επιδιώκεται και μάθησις. Είναι γνωστόν ότι άλλο μόρφωσις και άλλο γνώσις. Η μάθησις απαιτεί πειθαρχουμένην τάξιν και μεγίστην προσοχήν και εκ μέρους του διδάσκοντος αλλά και του διδασκουμένου.

Επίσης αι ερωτήσεις υπό του διδάσκοντος πρέπει να απευθύνονται εις το σύνολον και αφού διαπιστωθεί η συμμετοχή τουλάχιστον του ημίσεος, τότε να ερωτώμεν ένα μαθητήν με το όνομά του και όχι «λέγε εσύ». Κατά τας ερωτήσεις δεν πρέπει να αναμένωμεν την απάντησιν την οποίαν θέλομεν. Το θέμα των ερωτήσεων είναι σπουδαίον κεφάλαιον της διδακτικής και επιβάλλεται να το γνωρίζωμεν όλοι μας.

Τα παραδείγματα κατά την έκφρασιν είναι απαραίτητα προς εμπέδωσιν του διδαχθέντος και να γίνεται μετάφρασις των παραδειγμάτων. Αδύνατο η διδάξασα να ζητήση, λοιπόν, κατά την έκφρασιν ωρισμένα παραδείγματα παρά των μαθητών. Καλώς η καθηγήτρια έκανε ευθύς ως εισήλθεν εις την τάξιν έλεγchon των απόντων.

Ο μονόλογος είναι απαράδεκτος. Συνεργασία και αυτενέργεια των μαθητών αποτελούν τα βασικώτερα στοιχεία. Ο καθηγητής δεν πρέπει να λέγη περισσότερα από τόν μαθητήν. Προς τούτους επιβάλλεται να δίδη ο διδάσκων μεγίστην προσοχήν εις τας σιωπηράς εργασίας. Δια της σιωπηράς εργασίας, ο μαθητής αυτοσυγκεντρούται και μετέχει εξ ολοκλήρου εις την λύσιν του προβλήματος. Το συντακτικόν είναι το μέσον δια του οποίου ο άνθρωπος κατανοεί τον λόγον, την γλώσσαν και το πνεύμα του κειμένου.

Εν συνεχεία ο κ. Επιθ/τής ευχαριστεί τους καθηγητάς και αποχωρεί. Η συγκέντρωσις λύεται».

Τριμερής πορεία διδασκαλίας κατά Εξαρχόπουλο

Πηγή: Βρεττός (2016-17)

- 1)Πρόσκτηση ή παρουσίαση ή εντύπωση:** Ο μαθητής με αυτενέργεια ή με τη βοήθεια του εκπ/κού έρχεται σε επαφή και πρώτη γνωριμία με το μορφωτικό αγαθό και αισθάνεται την ανάγκη για μια πιο λεπτομερειακή εξέτασή του.
- 2)Επεξεργασία:** Ο μαθητής εισδύει όσο το δυνατόν βαθύτερα στην ουσία και το περιεχόμενο των γνώσεων. Το μορφωτικό αγαθό αναλύεται, διερευνάται από κάθε δυνατή πλευρά, επισημαίνονται οι σχέσεις του με σκοπό την αφομοίωσή του, ώστε να γίνει εργαλείο για την παραπέρα ανάπτυξη των ικανοτήτων του μαθητή.
- 3)Εμπέδωση ή έκφραση ή εφαρμογή:** Ο μαθητής με δική του πρωτοβουλία ή με υπόδειξη του δασκάλου εντυπώνει, εκφράζει και εφαρμόζει τα όσα έμαθε για να επιλύσει νέες προβληματικές καταστάσεις και να ενισχύσει τις δυνάμεις του.

«Το σχολείο στον γύψο» δημοσίευμα εφ. Αυγής, 13/4/2013

«Το 'ναι' του ελληνικού λαού της 29ης Σεπτεμβρίου του 1968 θα του κατοχυρώσει την καινούργια ζωή του. Θα θέσει οριστικόν τέρμα εις τας αθλιότητας και την κατάπτωσιν την επιδιωκόμενη από υπό των ελεεινών αναρχικών τής προ της 21ης Απριλίου 1967 εφιαλτικής τριετίας».

Τάδε έφη (στις 10.9.68) Α.Λ., επιθεωρητής Β' Περιφέρειας Αθηνών και διορισμένος από τη χούντα αντιπρόεδρος της ΟΛΜΕ, και αποτυπώνεται σε Δελτίο Τύπου της ομοσπονδίας.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1969

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
2235

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 723

Περί των ωρολογίων και αναλυτικών προγραμμάτων των μαθημάτων των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει του Ήμετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, απεφασίσασμεν και διατάσσομεν:

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τήν παράγγρ. 2 του άρθρου 2, την παράγγρ. 2 του άρθρου 8, τας παραγγρ. 2 και 4 του άρθρου 9 και την παράγγρ. 1 του άρθρου 12 του Α.Ν. 129)1967,

Τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα των μαθημάτων των Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης καθορίζονται, ως εις τὰ ἐπόμενα άρθρα:

2) τήν παράγγρ. 3 του άρθρου 27 του Ν.Δ. 3971)1959 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τήν παράγγρ. 9 του άρθρου 2 του Ν.Δ. 4379)1964, 3) γνωμοδοτήσεις του Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου (Α.Ε.Σ.) περιλαμβανομένας εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 56, 60, 61, 63 καὶ 70)1969 πράξεις αὐτοῦ, ὡς καὶ ὁμοίας του Ἀνωτάτου Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐκπαίδευσης (Α.Γ.Σ.Ε.) περιλαμβανομένας εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 8, 10, 12 καὶ 16)1969 πράξεις αὐτοῦ καὶ 4) τήν ὑπ' ἀριθ. 682)1969 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει του Ήμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσασμεν καὶ διατάσσομεν:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἴμερήσιον Γυμνάσιον Θεωρητικῆς κατευθύνσεως

..απεφασίσασμεν
καὶ διατάσσομεν..

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ήμερήσιον Γυμνάσιον Θεωρητικῆς κατευθύνσεως

Άρθρον 1.

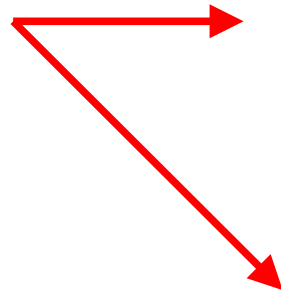
Ώρολόγιον πρόγραμμα μαθημάτων.

είρει διδασκαλίας

Μαθηματα	Κατώτερος κύκλος Τάξεις			Ανώτερος κύκλος Τάξεις			σύνολ.
	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	
1. Θρησκευτικά	2	2	2	3	2	2	13
2. Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	4	4	4	4	4	4	24
3. Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	5	6	6	7	7	8	39
4. Ἱστορία	3	3	3	3	3	3	18
5. Στοιχεῖα Φιλοσοφίας, Ψυχολογίας καὶ Λογικῆς	-	-	-	-	2	2	4
6. Ἀγωγή τοῦ Πολίτου	-	-	1Α' τετρ.	-	-	1	1½
7. Ἐπαγγελματικὴ ἐξερεύνησις καὶ Ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς	-	-	1Β' τετρ.	-	-	-	½
8. Μαθηματικά	4	4	4	4	4	4	24
9. Κοσμογραφία	-	-	-	-	-	1	1
10. Γεωγραφία	2	1	2	1	1	-	7
11. Φυσικά	2	3	3	3	3	3	17
12. Βιολογία	-	-	1	-	-	1	2
13. Ἀνθρωπολογία	-	1	-	-	1	-	2
14. Ξένα: Γλῶσσαι	3	3	3	2	2	2	15
15. Λατινικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία	-	-	-	3	3	2	8
16. Ὑγιεινὴ - Πρῶται βοήθειαι	-	1	-	-	1	-	2
17. Γυμναστικὴ - Ἀθλητισμὸς Ἀρρένων	3	3	3	3	3	3	18
» » Θηλέων	3	3	3	3	3	3	18
18. Τεχνικά	1	1	1	1	-	-	4
19. Μουσικὴ	1	1	1	1	-	-	4
20. Οἰκοκυρικὰ διὰ τὰς μαθητρίδας	2	1	1	1	1	-	6
Σύνολον ὡρῶν Ἀρρένων	30	33	34	35	36	36	204
» » Θηλέων	32	34	35	36	37	36	210

- ΦΕΚ 225 Α (10/11/1969), σ. 1621. Βασιλικό Διάταγμα 723
- «Περί των ωρολογίων και αναλυτικών προγραμμάτων των μαθημάτων των σχολείων Μέσης Εκπαιδεύσεως»
- Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία (Αρχαία Ελληνικά)
- Πρόγραμμα Γ΄ τάξης
- Γλωσσική διδασκαλία, ώρες 2 (1 γραμματική, 1 συντακτικό)

β) Συντακτικόν. Συστηματική εξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων ἐκ τῶν διδαχθέντων πρακτικῶς εἰς τὰς δύο προηγουμένας τάξεις ἐπὶ τῇ βάσει καταλλήλων παραδειγμάτων, λαμβανομένων ἐξ ἡρμηνευμένων ἄττικῶν συγγραφέων. Προσπάθεια πρὸς βαθυτέραν ἐρμηνεῖν ἐνίων συντακτικῶν φαινομένων. Στοιχειώδης εξέτασις τῆς δομῆς τοῦ ἀρχαίου ἄττικου λόγου καὶ κατάδειξις τῆς ἀξίας αὐτοῦ διὰ τὴν λογικὴν καὶ καλλιεπῆ παράστασιν τῶν νοημάτων.

Ἡ διδασκαλία τοῦ Συντακτικοῦ θὰ ἀφορμᾶται ἐκ τῶν παραδειγμάτων καὶ διὰ τῆς ἀναλύσεως αὐτῶν καὶ τῆς παρατηρήσεως θὰ ὀδηγῆ εἰς τὴν διαπίστωσιν τῶν συντακτικῶν φαινομένων, τὴν ἐρμηνείαν αὐτῶν καὶ τὴν διατύπωσιν τῶν ἀντιστοίχων κανόνων.

Ποικίλαι ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐμπέδωσιν τῶν διδασκομένων συντακτικῶν φαινομένων εἶναι ἀπαραίτητοι. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι: μεταφορὰ φράσεων, προτάσεων, περιόδων καὶ χωρίων ὁλοκλήρων ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ ἐκ τοῦ νέου εἰς τὸ ἀρχαίον, προφορικῶς καὶ γραπτῶς, μετατροπὴ περιόδων δι' ἀλλαγῆς τοῦ προσώπου τῶν ρημάτων, διὰ μεταβολῆς τῆς συντάξεως ἀπὸ ἐνεργητικῆς εἰς παθητικὴν καὶ ἀνάπαλιν κλπ.

Ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ βιβλίου τοῦ Συντακτικοῦ.

ΦΕΚ 225 Α
(10/11/1969),
σ. 1619.
Βασιλικό
Διάταγμα 723

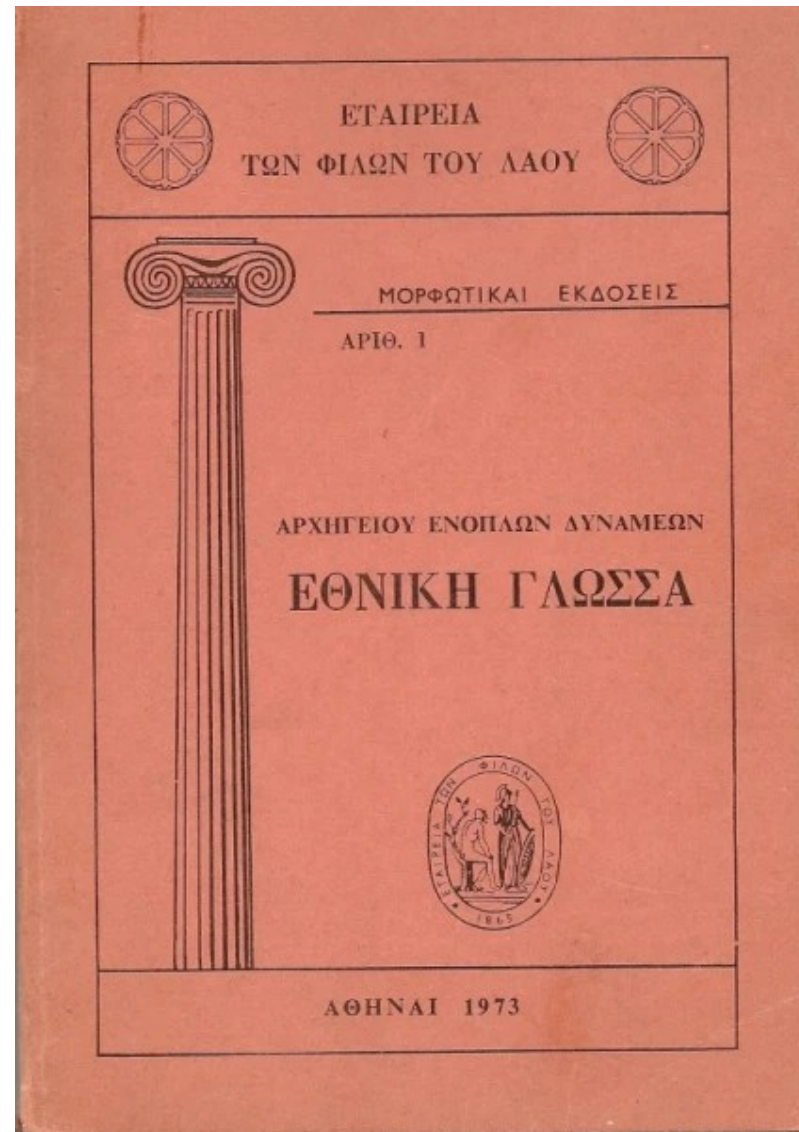
Γλωσσική συνέχεια
– Εθνική συνέχεια

α) Ἡ κατάρτισις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλλη-
νικὴν γλῶσσαν, ὥστε νὰ δύνανται οὗτοι νὰ κατανοῶσιν εὐχε-
ρῶς τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας συγγραφεῖς διὰ λελογισμένης
χρήσεως βοηθημάτων. Διὰ τῆς γλωσσικῆς ταύτης καταρτί-
σεως τῶν μαθητῶν καθίσταται ἀρτιωτέρα ἢ γλωσσικὴ ἰκανό-
της αὐτῶν εἰς τὴν ὀρθὴν χρῆσιν τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης
εἰς τε τὸν προφορικὸν καὶ τὸν γραπτὸν λόγον, διότι, ὡς γνω-
στόν, ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι μία τῶν τελειοτέρων
ὑπὸ ἔποψιν ἐκφραστικῆς δυνάμεως γλωσσῶν καὶ ἀποτελεῖ τὰς
ρίζας καὶ τὴν πηγὴν τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης. Διὰ τῆς
τοιούτης γλωσσικῆς καταρτίσεως τῶν μαθητῶν ἐξυψοῦνται
παρὰλλήλως καὶ αἱ νοητικαὶ λειτουργίαι αὐτῶν καὶ καλλιερ-
γεῖται ἡ σχέσις των. Ἐπὶ τούτοις ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα
δὲν εἶναι μόνον φορεὺς ἀξιών, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἀξίαν αὐτὴν καὶ
ἐαυτήν, διὸ ἡ γνῶσις καὶ ἡ εἰωσις αὐτῆς πειθαρχεῖ τὸ πνεῦμα
καὶ ἀσκεῖ γενικωτέραν παιδευτικὴν ἐπίδρασιν (Σκοπὸς γλωστι-
κῆς, εἰδολογικός, παιδευτικός).

Η
γλωσσική
διαμάχη
της
εποχής

Επίλογος του βιβλίου (Εθνική Γλώσσα, 1972-1973):

«Απαραίτητος όμως προϋπόθεσις διά την πραγματοποίησιν οιασδήποτε των ανωτέρω ελπίδων, είναι ότι η γλώσσα των δημοτικιστών δεν θα εισαχθή εις την παιδείαν, αλλά θα εξακολουθήση να διδάσκεται εκεί μία γλώσσα την οποίαν, οι μεγαλοφυέστατοι άνδρες της αισθητικής του λόγου, ανήγαγον εις βαθμόν τελειότητος και η οποία εξακολουθεί ν' αποτελή την ακένωτον πηγήν από την οποίαν η παγκόσμιος επιστήμη αντλεί τας λέξεις διά την απόδοσιν των εννοιών της».